

KRIZOVÉ ŘÍZENÍ V OBCI

Obce a města sehrávají v krizovém managementu (ve veřejné části krizového managementu) rozhodující roli. Důvod je ten, že jsou občanovi nejbližší a musí mu umět pomoci, kdykoli to občan potřebuje. Tedy hlavně při vzniku mimořádných událostí a krizových situací, kdy může být ohrožen jeho život, zdraví, ale i jeho majetek nebo životní prostředí.

K tomu je nutné:

- a. ujasnit si stanovené pravomoci a odpovědnost vyplývající z platných právních norem,
- b. vytvořit tým na řešení mimořádných událostí a krizových situací, připravit/vyškolit jeho jednotlivé členy,
- c. zpracovat krizovou dokumentaci obce,
- d. ujasnit a zpracovat seznamy sil a prostředků obce k řešení rozsáhlých mimořádných událostí a krizových situací.

Krizovou dokumentaci obce je nutné zpracovat pro situace, které jsou charakteristické pro řešení mimořádných událostí a krizových situací:

- A. řešení MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI v obci velitelem zásahu za spolupráce starosty obce
- B. řešení MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI v obci starostou obce (bez vyhlášení krizového stavu, při koordinaci záchranných a likvidačních prací starostou obce s rozšířenou působností, při řešení mimořádné události vzniklé v OBCI)
- C. řešení KRIZOVÉ SITUACE (po vyhlášení krizového stavu) starostou obce

Při všech třech situacích je rozhodující zajištění ochrany životů, zdraví občanů, ochrany majetku a životního prostředí.

Krizové řízení, krizový plán

pravomoci a povinnosti, krizový plán, protipovodňová ochrana

Upravuje zákon **č. 240/2000 Sb.** – Zákon o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)

Bohužel i malé obce může potkat neočekávaná krizová situace. Starosta a obecní úřad musí následně postupovat v mezích krizového zákona. Většina povinností v souvislosti s krizovým řízením je na obcích s rozšířenou působností. Obce I. typu jsou pak základními prvky veřejné správy při zabezpečování opatření

ochrany obyvatelstva, při mimořádných událostech a krizových situacích. Na malých obcích jsou povětšinou zřizovány jednotky sboru dobrovolných hasičů, které jsou často základním prvkem při řešení krizových situací v obci.

Orgány krizového řízení

V případě malých obcí jsou to:

- **starosta,**
- **obecní úřad,**
- **krizový štáb obce** – krizové štáby se neřadí mezi orgány krizového řízení, ale tzv. ostatní orgány s územní působností, jsou to pracovní, poradní a koordinační orgány.

Pravomoci a povinnosti starosty dle krizového zákona

§ 21

(1) Starosta obce zajišťuje připravenost obce na řešení krizových situací; ostatní orgány obce se na této připravenosti podílejí.

(2) Starosta obce dále

- a)** za účelem přípravy na krizové situace a jejich řešení může zřídit krizový štáb obce jako svůj pracovní orgán,
- b)** zajišťuje za krizové situace provedení stanovených krizových opatření v podmínkách správního obvodu obce; správní úřady se sídlem na území obce, právnické osoby a podnikající fyzické osoby jsou povinny stanovená krizová opatření splnit,
- c)** plní úkoly stanovené starostou obce s rozšířenou působností a orgány krizového řízení při přípravě na krizové situace a při jejich řešení a úkoly a opatření uvedené v krizovém plánu obce s rozšířenou působností,
- d)** odpovídá za využívání informačních a komunikačních prostředků a pomůcek krizového řízení určených Ministerstvem vnitra.

(3) V době krizového stavu starosta obce

- a)** zabezpečuje varování a informování osob nacházejících se na území obce před hrozícím nebezpečím a vyrozumění orgánů krizového řízení, pokud tak již neučinil hasičský záchranný sbor kraje,
- b)** nařizuje a organizuje evakuaci osob z ohroženého území obce,
- c)** organizuje činnost obce v podmínkách nouzového přežití obyvatelstva,
- d)** zajišťuje organizaci dalších opatření nezbytných pro řešení krizové situace.

(4) Pokud starosta obce neplní v době krizového stavu úkoly stanovené tímto zákonem, může hejtman převést jejich výkon na předem stanovenou dobu na zmocněnce, kterého za tím účelem jmenuje. O této skutečnosti hejtman neprodleně informuje obec a ministra vnitra, který může rozhodnutí hejtmána zrušit.

Povinnosti obecního úřadu v rámci krizového řízení

§ 21a

(1) Obecní úřad dále za účelem zajištění připravenosti obce na řešení krizových situací

a) organizuje přípravu obce na krizové situace,

b) poskytuje obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podklady a informace potřebné ke zpracování krizového plánu obce s rozšířenou působností,

c) vede evidenci údajů o přechodných změnách pobytu osob (§ 39d), pro kterou shromažďuje údaje, a předává údaje v ní vedené obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu se nachází,

d) vede evidenci údajů o přechodných změnách pobytu osob za stavu nebezpečí (§ 39e), pro kterou shromažďuje údaje, a předává údaje v ní vedené obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu se nachází,

e) se podílí na zajištění veřejného pořádku,

f) plní úkoly stanovené krizovým plánem obce s rozšířenou působností při přípravě na krizové situace a jejich řešení.

(2) Obecní úřad seznamuje právnické a fyzické osoby způsobem v místě obvyklým s charakterem možného ohrožení, s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení.

§ 22

(1) Při vyhlášení nouzového stavu nebo stavu nebezpečí starosta obce zajišťuje provedení krizových opatření v podmínkách obce. Je-li k tomuto účelu nutné vydat nařízení obce, nabývá nařízení obce účinnosti okamžikem jeho vyvěšení na úřední desce obecního úřadu. Nařízení obce se zveřejní též dalšími způsoby v místě obvyklými, zejména prostřednictvím hromadných informačních prostředků a místního rozhlasu. Stejný postup se použije při vyhlásování změn obsahu již vydaného nařízení obce. (Dle § 11 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)).

(2) Náklady vynaložené na provedení krizových opatření stanovených obcí uhrazuje obec z obecního rozpočtu.

KRIZOVÝ ŠTÁB OBCE

- povinně zřizuje starosta obce s rozšířenou působností, ale tuto možnost má i starosta menší obce;
- jedná se o pracovní orgán sloužící pro zvládání mimořádných krizových situací a který svolává starosta při vyhlášení krizového stavu na území obce;
- štáb pracuje v součinnosti s orgány zajišťující záchranné a likvidační práce a zabezpečuje odpovídající zázemí příslušným osobám.

SLOŽENÍ KRIZOVÉHO ŠTÁBU OBCE MILEŠOVICE

Jméno a příjmení	Pozice v KŠ	Bydliště	Tel. spojení
Michal Rodr	Předseda KŠ	Milešovice č. 63	791 912 732
Miloslav Kachlír	Místopředseda KŠ	Milešovice č. 170	605 959 220
Jaroslav Viliš	Člen KŠ	Milešovice č. 199	606 288 470
Iveta Polanská	Člen KŠ	Milešovice č. 255	739 450 699
Mgr. Lenka Fillová	Člen KŠ	Bošovice č. 218	734 589 565

VAROVNÉ SIGNÁLY

POŘADOVÉ Č.	NÁZEV VAROVNÉHO SIGNÁLU	TÓN SIRÉNY	DÉLKA TÓNU SIRÉNY V SEKUNDÁCH	ÚČEL VYHLAŠOVÁNÍ
1.	VŠEOBECNÁ VÝSTRAHA	KOLÍSAVÝ	140	VAROVÁNÍ OBYVATELSTVA PŘED VZNIKLÝM NEBEZPEČÍM
2.	POŽÁRNÍ POPLACH	PŘERUŠOVANÝ	60 CELKEM/25 TRVALÝ TÓN, 10 PŘESTÁVKA, 25 TRVALÝ TÓN/	SVOLÁNÍ HASIČSKÝCH JEDNOTEK
3.	ZKOUŠKA SIRÉN	NEPŘETRŽITÝ	140	ZKOUŠKA SIRÉNY

JAK SE ZACHOVAT V KRIZOVÉ SITUACI

Vážení spoluobčané,

víte jak se správně zachovat v případě vzniku povodně, vichřice či jiné živelní pohromy, při rozsáhlém požáru, hromadné dopravní havárii, výbuchu či destrukci, úniku nebezpečné látky, sesuvu půdy či lavině, při nálezu

podezřelého předmětu nebo v jiných nebezpečných situacích, které mohou ohrozit vaše zdraví, život či majetek?

Při vzniku jakékoliv mimořádné události zachovejte klid a rozvahu, při reakci na ni postupujte podle následujících zásad: Jste-li svědkem či účastníkem, potom ohlaste každou mimořádnou událost na linku tísňového volání, jasně a stručně popište vzniklou událost. Bez ohrožení vlastního života nebo úrazu prověřte bezprostředně situaci, poskytněte první pomoc postiženým, případně je přesuňte na bezpečné místo. Můžete-li, zajistěte místo události proti jejímu šíření, je-li více svědků události, potom si rozdělte úkoly v péči o postižené, zabezpečení okolí a navigaci příjezdu záchranářů. Po příjezdu záchranářů jim upřesněte situaci a informujte je o tom, co vše jste provedl/a, vyčkejte k případnému podání svědectví k mimořádné události.

Tísňová volání

Volání bez předvoleb z pevných i mobilních linek bez finanční úhrady.

112 – evropské číslo tísňového volání

150 – hasiči

155 – zdravotnická záchranná služba

158 – policie

Jak by mělo vypadat ohlášení mimořádné události?

1. Co se stalo (popis události, její charakter, počet postižených osob)
2. Kde se událost stala (přesná identifikace místa při volání)
3. Kdy se událost stala
4. Kdo podává zprávu a telefonní číslo, ze kterého voláte Nikdy nezavěšujte jako první, vyčkejte na případné upřesňující dotazy operátora tísňové linky a vždy vyčkejte na zpětné ověření, že se nejedná o „planý poplach“.

Varování

Uslyšíte-li varovný tón sirény, ihned se ukryjte v uzavřené budově mimo vnější prostředí. Prověřte, zda lidé v sousedství slyšeli varovný signál a reagují. Zajistěte si poslech rozhlasu nebo televize či jiného místního informačního prostředku, ze kterého se dozvíte důvod varování a způsob správného chování v dané situaci:

kolísavý tón sirény v trvání 140 vteřin, zpravidla 3 - krát opakovaný v krátkých časových intervalech oznamuje VŠEOBECNOU VÝSTRAHU, následně je vysílána tísňová informace v hromadných nebo místních informačních prostředcích.

Improvizované ukrytí

Neznáte-li konkrétní situaci a způsob správné reakce na ni, neopouštějte zaujatý úkryt a snažte se zdokonalit ochranné vlastnosti místa, ve kterém se zdržujete: uzavřete a utěsněte okna, dveře a jiné větrání, vypněte klimatizaci, utěsněte průduchy budovy – klíčové dírky, výřez poštovní schránky, odsavače par, apod. Optimální místo pro ukrytí je v odvrácených prostorách od úniku nebezpečné látky, v centrálních místnostech oproti obvodovým, při delším ukrytí si zajistěte zásobu jídla a pití, teplé oblečení, hygienické podmínky pro přežití.

Evakuace

Co dělat, když bude nařízena evakuace? Informace o evakuaci, o tom, co se stalo, co dělat dále, uslyšíte v mimořádných zpravodajstvích hromadných informačních prostředků.

1) Připravte si evakuační zavazadlo:

- osobní doklady, léky, zdravotní pomůcky, cennosti (peníze, vkladní knížky, smlouvy o stavebním spoření, penzijním a životním připojištění, platební karty, apod.),
- sezónní oblečení (náhradní oděv, prádlo, obuv, pláštěnka), hygienické potřeby,
- spací pytel, karimatka, jídelní nádobí, potřeby pro šití, kapesní nůž, otvírač na konzervy, kapesní svítilnu + náhradní baterie, svíčky, zapalovač nebo zápalky, píšťalka,
- základní (trvanlivé) potraviny na 2 – 3 dny, včetně nápojů,
- mobilní telefon + nabíječku. Vše uložte do batohu či kufru, dětem označte jmenovkami.

2) Zásady pro opuštění bytu:

- uhaste otevřený oheň v topidlech, vypněte elektrické spotřebiče (mimo ledničky a mrazničky), uzavřete přívod vody a plynu, odpojte anténní svody,
- ověřte, zda i sousedé vědí, že se mají evakuovat,
- dětem vložte do kapsy oděvu cedulku se jménem, adresou a spojením na rodiče,
- vezměte s sebou domácího mazlíčka (kočka nebo pes), ostatní domácí zvířata, včetně exotických zvířat, ponechte doma a dobře je předzásobte vodou a krmivem zhruba na týden,

- vezměte evakuační zavazadlo, uzamkněte byt (dům), na dveře dejte vývěsku kdo, kdy a kam se evakuoval a popř. kde jsou umístěna zvířata,
- přesuňte se na určené evakuační středisko, kde vám sdělí místo kam budete evakuován,
- rozhodnete-li se evakuovat samostatně (např. na chalupu či k příbuzným), oznamte toto rozhodnutí s udáním adresy přechodného pobytu a spojení, kde můžete být informován o možnosti návratu, apod.,
- po povoleném návratu zkontrolujte stav majetku, zaregistrujte případné škody a ztráty.

Povodeň

Informujte se na obecním úřadě, zda se vaše obydlí, chata, zahrada či pozemek nenachází v záplavovém území. Ujasněte si možné ohrožení zdraví a životů rodiny, svého obydlí, domácích zvířat a přijměte vlastní opatření, mějte plán. Připravte si těsnicí materiál (folie, desky, ucpávky kanalizace, pytle na písek) na utěsnění nízko položených dveří, oken, odpadních potrubí, atd. Rovněž si připravte potřebné nářadí a vyzkoušejte si jejich montáž a funkčnost. Proveďte si povodňovou prohlídku kolem svého obydlí, chaty a pozemku a zajistěte, aby neupevněný materiál, ploty, boudy a další překážky nebránily volnému průtoku vody. Buďte v pohotovosti, trvale sledujte předpověď počasí, pokyny povodňových orgánů obce, policie a záchranářů. V případě zaplavování domu a nezvládnutí ochrany vlastní silou a prostředky včas požádejte o pomoc povodňový orgán obce, nezůstávejte v místě, kde byste mohli ohrozit život svůj a svých blízkých. Pamatujte, že povodňový orgán obce ve svých územních obvodech organizuje, řídí, koordinuje a ukládá opatření na ochranu před povodněmi a v případě potřeby může i od vás při povodních požadovat osobní a věcnou pomoc

Ochrana majetku při povodni

Vyvezte vozidlo z garáže, doplňte pohonné hmoty a zaparkujte ho mimo záplavové území, nebudete-li jej využívat při evakuaci. Připravte si evakuační zavazadla pro celou rodinu. Přestěhujte potraviny, oblečení, nábytek, stroje a zařízení, suroviny a další materiály z míst ohrožených záplavou do výše položených míst nebo do vyšších pater budovy. Odveďte nebo nezávadně zlikvidujte nebezpečné látky. Zajistěte ochranu domácímu a hospodářskému zvířectvu vyvedením nebo umožněním opuštění míst ustájení v případě nedostatku času. Při zaplavování budovy nebo i po přerušení dodávky vypněte přívod elektrického proudu, uzavřete hlavní přívod plynu a vody. Zbytečně neriskujte, jednejte v klidu a s rozvahou.

Po povodni

Nechte si zkontrolovat stav obydlí, zejména statiku, rozvody a kanalizaci. Zlikvidujte vodou kontaminované potraviny, plodiny a uhynulé zvířectvo a dodržujte základní hygienická pravidla. Při obnově studní a zdrojů pitné vody se řiďte pokyny odborníků, nepijte vodu z místních zdrojů, dokud nebude prověřena její kvalita.

Kontaktujte příslušné pojišťovny ohledně náhrady škod. Pokud možno aktivně se zapojte při likvidaci následků povodní. Jednejte s rozvahou, pomáhejte sousedům, starým a nemocným lidem. Dodržujte pokyny příslušných územně správních úřadů. Dbejte dodržování hygienických zásad při pracích na území zasaženém povodní a nechte si řádně ošetřit každé otevřené zranění. Informujte se o místech humanitární pomoci a v případě stavu nouze si vyžádejte finanční, materiální, psychologickou nebo sociální pomoc.

Požár

Skladujte hořlavé, výbušné a toxické látky pouze v určených množstvích a prostorách, mimo společné prostory obytných domů. Buďte vybaveni funkčními jednoduchými hasebními prostředky. Mějte vždy volné, případně označené, únikové cesty. Vznikne-li požár, okamžitě jej uhasťte nebo zamezte jeho šíření. Proveďte nutná opatření pro záchranu ohrožených osob. Neodkladně ohlaste zjištěný požár na telefonní číslo 150 nebo 112. Zabezpečte uzavření přívodu plynu a vypnutí elektrické energie. Co nejrychleji opusťte objekt, ve kterém hoří. Při hašení plošného požáru dbejte na to, aby vám nezamezil přístupovou cestu. Po příjezdu hasičů podejte veliteli zásahu informaci o situaci včetně údajů o specifikách hořícího objektu a okolí, poskytněte osobní pomoc, bude-li třeba.

Evakuace budovy při požáru

Požární poplach se vyhlašuje údery na kovové předměty nebo voláním „HOŘÍ“. Vezměte s sebou jen nejnnutnější věci (doklady, léky, peníze). Vytvořte si roušku z navlhčené textilie a případně si vezměte navlhčený kabát či deku přes hlavu, při odchodu z hořícího objektu se pohybujte co nejbližší u země. Nesnažte se překonávat již požárem zasažené a zakouřené prostory. Nemůžete-li již opustit objekt, uzavřete se v místnosti bez větrání, utěsníte okna a dveře (nejlépe mokrým ručníkem, dekou). Prověřte, zda se v ohroženém prostoru nenacházejí osoby a zvířata, pokud ano, pokuste se zabezpečit jejich vyvedení nebo si zapamatujte, kde se nacházejí a řekněte to následně záchranářům. Shromážděte osoby na bezpečném místě mimo ohrožený prostor.

Zavalení, zasypání

Sesutí budovy může nastat například po dlouhém dešti či po výbuchu. Sledujte příznaky v okolí: trhliny na budovách, záchvěvy a pohupování podloží, neobvyklé zvuky a dunění, neklidné chování zvířat a jejich úprk do okolí. V případě počínajících otřesů se snažte co nejrychleji dostat k nosné zdi, kde je stabilita stavby největší, nesbíhejte po schodišti, nejezděte výtahem. Po ukončení sesuvu se nejdříve důkladně zorientujte, snažte se vyprostit z trosk svépomocí, či dostat se do míst, kde na sebe můžete upozornit okolí. Při pohybu v troskách sledujte, zda nenarušíte stabilitu uvolněných zdí, stropů a zejména schodišť. Nemůžete-li se vyprostit svépomocí, upozorněte okolí křikem, poklepem na kovové předměty nebo vyvěšením látky jako praporu. Jako pomocník při vyprošťování pamatujte, že nejdůležitější je průzkum situace a zabezpečení trosk, potom systematické prohledávání. Při pobytu v horách může dojít k zasypání sněhovou lavinou: v menší lavině se snažte roztažením rukou a nohou, jako při plavání, zůstat na jejím povrchu. Jste-li zasypán, potom si chraňte hlavu a obličej, zaujměte polohu „do klubíčka“ a snažte se orientovat, kde je „nahore“ a „dole“. Nemůžete-li se sami vyprostit, potom se snažte klidně dýchat a vyčkat na záchranáře.

Dopravní nehoda

Jste-li účastníkem nebo svědkem dopravní nehody, proveďte základní úkony:

- Zabezpečte, aby všichni účastníci nehody, u kterých to jde, opustili vrak i vozovku.
- Zajistěte provoz na komunikaci tak, by nedošlo k řetězení nehody.
- Přivolejte pomoc. - Vyprošťujte postižené s ohledem na možné poranění páteře, je-li osoba zaklíněna, násilím ji nevyprošťujte.
- Zabezpečte vrak proti dalšímu poškození, zejména požár, výbuch, zkrat elektroinstalace, potopení do vody.
- Shromážděte účastníky nehody mimo rizikový prostor.
- Při poskytování první pomoci se soustřeďte na základní životní funkce (vědomí, dýchání a krevní oběh).
- V bezpečné vzdálenosti pro zastavení označte místo havárie, zajistěte stopy pro vyšetření jejích příčin.
- Zabezpečte majetek, případně náklad před poškozením a zcizením.
- Zabezpečte identifikaci účastníků a svědků nehody.

Únik nebezpečné látky

Nebezpečné látky jsou klasifikovány podle jednotné mezinárodní databáze číselnými kódy či bezpečnostními značkami na obalu. K úniku dochází většinou chybou obsluhy, poruchou technologie výroby, při skladování a přepravě, jako druhotný následek živelní pohromy. Při úniku opusťte co nejrychleji nebezpečný prostor (místo úniku a závětrný prostor) směrem proti větru či kolmo na směr přízemního větru. Ukryjte se v budově, uzavřete se v odvrácené místnosti, můžete-li výše nad klesající mlhou (stoupající těkavé látky již nemají účinnou koncentraci). Utěsněte okna, dveře, větrací otvory, ventilaci, apod. Oznamte únik na tísňovou linku 150 nebo 112. Zachovejte klid a rozvahu, zbytečně nepobíhejte a nenamáhejte se, pomozte ostatním k účinnému ukrytí, zejména dětem a starým osobám. Máte-li potíže, použijte improvizovanou individuální ochranu a provádějte částečnou dekontaminaci. Poslouchejte rozhlas, televizi či místní hlášení o situaci. Řiďte se pokyny zasahujících složek pro další postup činnosti.

Nález podezřelého zavazadla

Pokud je to možné, zachovej v co nejvyšší míře klid. S podezřelým předmětem nehýbej, neotvírej ho a nedotýkej se ho. Neodbornou manipulací by mohlo dojít k výbuchu, šíření nebezpečných látek nebo ke ztrátě kriminalistických stop. Obrať se na tísňovou linku 112 a řiď se pokyny operátora. Předmět operátorovi tísňové

linky co nejlépe popiš (vzhled, nápisy, chemické značky či číslice na obalu), na podezřelý předmět upozorněte i ostatní v okolí nálezů.

Důležité odkazy:

<https://www.krizport.cz/>

<https://www.hzscr.cz/hzs-jihomoravskeho-kraje.aspx>